

Maak MIJN doorgaande ONTWIKKELING
MOGELIJK door de SAMENWERKING tussen
onderwijs, zorg en jeugd te VERSTERKEN

**PROGRAMMAPLAN
UITVOERING 2020**

Onderwijs | Zorg | Jeugd

met andere

ogen

MET ANDERE OGEN

**PROGRAMMAPLAN
UITVOERING 2020**

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Begrippen	6
1. Een gezamenlijk verlangen	8
1.1 Context	8
2. Missie, doelen en strategie	11
2.1 Missie	11
2.2 Hoofddoelen	12
2.3 Strategie	14
2.4 Belanghebbenden	14
3. Samen steeds beter worden in een Lerende Aanpak	15
3.1 Programmalijnen: bewegen, leren, agenderen	15
3.2 Samenwerken met Met Andere Ogen	21
3.3 Planning 2020	22
3.4 Communicatie	23
4. Context van het programma	24
4.1 Relaties	24
4.2 Conditie	24
4.3 Kansen en bedreigingen	25
5. Samen monitoren om te leren	26
5.1 Monitoring en rapportage: we monitoren om te leren	26
5.2 Doelen, outcome en inspanningen, resultaten	27
5.3 Bronnen	27
5.4 Cyclus van leren en verbeteren	29
6. Organisatie en middelen	31
6.1 Rollen en bezetting	31
6.2 Organisatie- en overlegstructuur	31
6.3 Middelen	32

Inleiding

Dit is het programmaplan Met Andere Ogen voor 2020. Een coalitie van organisaties en overheden uit onderwijs, jeugd en zorg hebben in 2018 de handen ineengeslagen om samen beter te worden. Zodat we eerder en beter met andere ogen de ontwikkelkansen van kinderen centraal stellen. Dit heeft geresulteerd in adviezen. Medio 2019 is de daadwerkelijke uitvoering gestart en wordt de lokale praktijk al doende lerend samen beter met de coalitiepartijen. In dit programmaplan 2020 staat beschreven wat we het komende jaar doen, met wie, op welke manier en waartoe. Deze uitvoering bouwt voort op de opgebouwde praktijk én de geformuleerde adviezen.

Het programma Met Andere Ogen is een aanpak in uitvoering, met een lerend netwerk van professionals en betrokkenen uit het onderwijs, kinderopvang, het jeugddomein, de zorg en de overheid. Wij vatten dit samen als onderwijs, zorg en jeugd. Het programma Met Andere Ogen is bedoeld voor iedereen die mee wil doen met de preventieve beweging om samenwerken tussen deze domeinen vanzelfsprekend te maken. Binnen het programma leren we zowel lokaal, regionaal als landelijk en creëren we ook op deze verschillende niveaus beweging. Bij de start van de aanpak is gekozen om voor 2020 te werken met 11 inspiratieregio's. In elke inspiratieregio wordt in de lokale praktijk geleerd. Dit wordt door de regio's en de coalitiepartijen samengebracht om er gezamenlijk van te kunnen leren, de beweging te versterken en zaken te kunnen agenderen. We hopen dat we uitnodigen en inspireren om aan te sluiten. Want alles en iedereen is nodig om de ontwikkelkansen van onze kinderen te vergroten. Ook voor de uitvoering van dit programma geldt dat we al doende lerend

uitvinden en ondervinden wat wel of niet werkt. Daarom monitoren we elk half jaar of we op de goede weg zijn en maken we eind 2020 een nieuw uitvoeringsprogramma voor 2021.

Dit uitvoeringsprogramma is tot stand gekomen met inbreng van directe samenwerkingspartners en onder regie van het programmabureau Met Andere Ogen. Het programmabureau bestaat uit klein team onder leiding van de programmamanager, gezamenlijk zorgen zij voor de gewenste uitvoeringskracht, het faciliteren van de leerinfrastructuur en de sturing binnen het programma. René Peeters heeft binnen het programma de rol van bestuurlijk ambassadeur. Hij inspireert en is aanjager van de beweging door het geven van presentaties, bijwonen van bestuurlijke bijeenkomsten en het onderhouden van contacten met onder andere de jeugdzorgregio's, samenwerkingsverbanden en VNG-commissie.

Onder dit uitvoeringsprogramma 2020 liggen diverse deelaanpakken, meer bedoeld voor het aansturen van de daadwerkelijke operatie, zoals:

- de lerende aanpak
- monitoring
- termijnplanning

We wensen iedereen veel lees en doe plezier!

Marijke Andeweg,

Programmamanager Met Andere Ogen

www.aanpakmetandereogen.nl • metandereogen@vng.nl

Bestuurlijke Opdracht Beleidscoalitie Onderwijs Zorg en Jeugd 2018

Als landelijke organisaties uit het onderwijsveld, jeugdhulp-en zorgbranches, cliënt/ouder-organisaties en VNG vinden we elkaar in hetzelfde doel: de optimale en ononderbroken ontwikkeling van ieder kind.

We zien dat er verschillende opvattingen zijn over wat van het onderwijs, de gemeenten, jeugdhulp en (jeugd)gezondheidszorg verwacht mag worden om dit doel te bereiken. We voelen de urgentie om de aansluiting tussen onderwijs, jeugdhulp en zorg te verbeteren.

Om alle kinderen optimale kansen te bieden om zich te ontwikkelen en te ontplooien, willen we een gezamenlijk en inspirerend kader neerzetten met leidende principes, om de samenwerking tussen onderwijs, gemeenten, jeugdhulp- verlening en zorg te verbeteren.

Deze samenwerking past in de ontwikkeling die de ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media willen stimuleren.

We zien kansen en in de praktijk ook - grote - verschillen. We erkennen de complexiteit van de aansluiting, de inzet van iedere partij is hierbij noodzakelijk. Want samen hebben we de mogelijkheid om het voor kinderen beter te regelen. Dit vraagt een stevige coalitie van alle partijen, landelijk en regionaal, en een gerichte aanpak.

Landelijk zijn we gestart met voorliggende gemeenschappelijke en richtinggevende visie op onze gezamenlijke opdracht. Maar in de regio moet het gebeuren, daar vindt de innovatie en de verbinding plaats, in afstemming met de lokale voorliggende voorzieningen op gebied van jeugd.

Het kind en de ouders staan daarbij centraal. Binnen de stelsels pakken we de kansen, waar nodig stellen we stelselkwesties aan de orde.

Begrippen

In het programmaplan worden verschillende begrippen gebruikt. De belangrijkste worden hier kort toegelicht.

Begrip	Toelichting
Aandeelhouders	Regio's, organisaties of individuen die zich verbinden aan Met Andere Ogen door actief kennis en kunde te halen én te brengen. Dit kan door deelname aan bijeenkomsten of bijvoorbeeld een Community of Practice.
Coalitienetwerk	Het coalitienetwerk bestaat uit een vertegenwoordiging van de coalitiepartijen.
Communities of Practice	Een groep mensen uit praktijk, beleid en wetenschap die samenkomt op basis van een thema. Doel is het uitwisselen van kennis en ervaringen om zo gezamenlijk te komen tot goede voorbeelden en tools.
Inspiratieregio	De elf gekozen regio's die op een of meerdere onderdelen voorloper zijn in de samenwerking onderwijs-jeugd-zorg en daarmee als inspiratie dienen voor de rest van het land.
Kennisnetwerk	Het NJi is als kennisverbinder verbonden aan Met Andere Ogen. Zij bundelen de kennis over 'wat werkt' en betrekken de juiste kennispartners uit de wetenschap bij het programma.
Onderwijs-Zorg-Jeugd	In het plan wordt gesproken over 'Onderwijs, Zorg, Jeugd'. Hieronder wordt verstaan: kinderopvang, onderwijs, jeugdgezondheidszorg en jeugdhulp.
Reflectienetwerk	Betrokkenen uit het veld van onderwijs, jeugd en zorg reflecteren gezamenlijk in reflectiebijeenkomsten over ontwikkelingen en geleerde lessen.
Verbindersnetwerk	De elf inspiratieregio's hebben allen een vertegenwoordiger vanuit de regio (regioverbinder) die is gekoppeld aan een verbinder vanuit de coalitie. De regioverbinders en coalitieverbinders vormen samen met de kennisverbinders van het NJI het verbindersnetwerk.

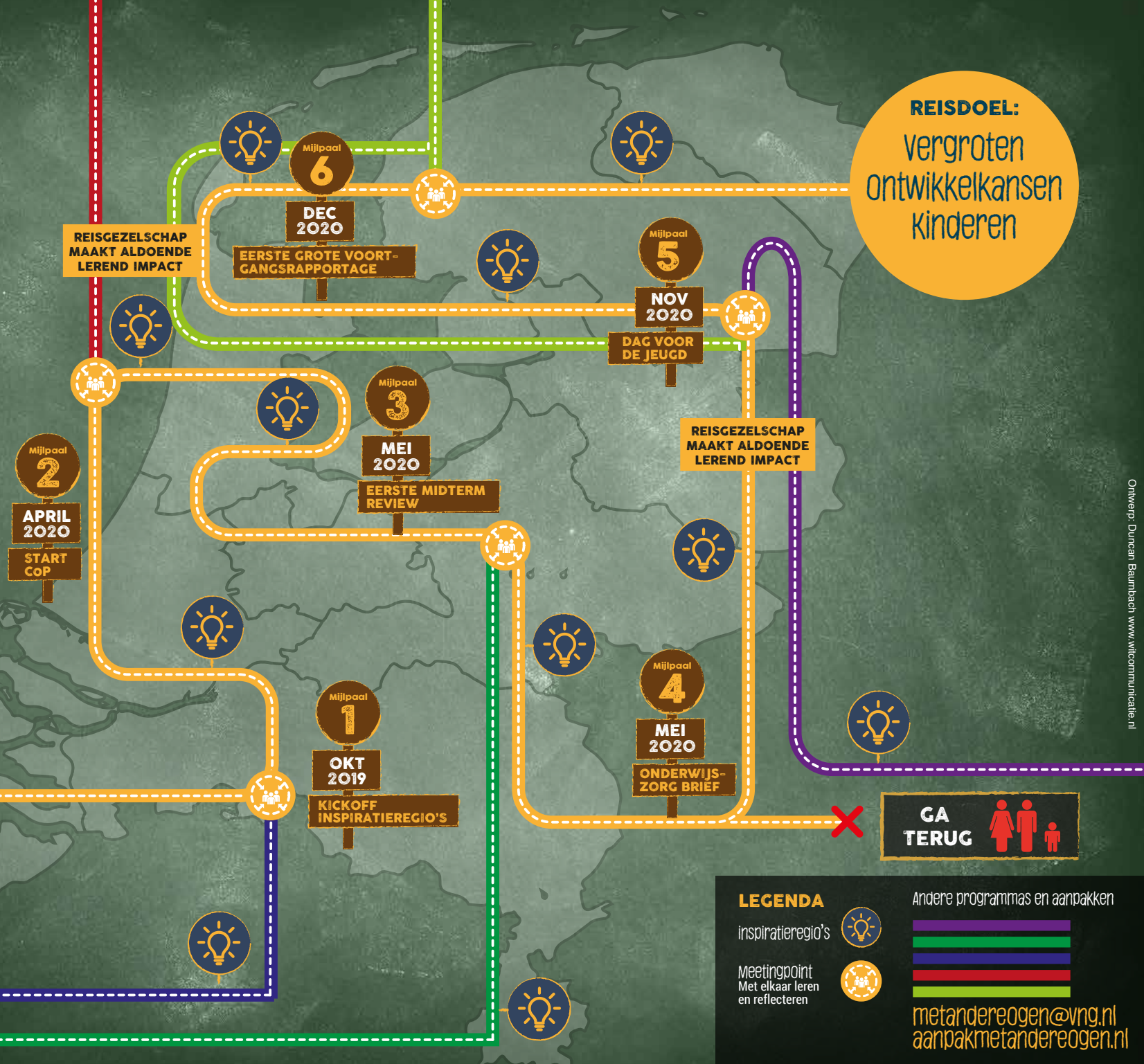
Onderwijs | Zorg | Jeugd met andere ogen OP REIS

VERTREKPUNT

Het programma Met andere ogen draagt al doende lerend bij aan een beweging die de samenwerking van onderwijs, zorg en jeugd verbetert, zodat alle kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen op een passende plek in een inclusieve samenleving. In deze reis staan het kind, ouders en lokale praktijk, de inspiratieregios/gemeenten, centraal. Het reisgezelschap bestaat uit aandeelhouders, de coalitie en verbindt andere aanpakken.

VERTREK:

Reisgezelschap maakt al doende lerend impact

1 | Een gezamenlijk verlangen

1.1 Context

Vanuit het gezamenlijke verlangen dat ieder kind¹ zich kan ontwikkelen en mee kan doen in de samenleving hebben diverse partijen² zich verenigd in de 'Coalitie onderwijs - zorg - jeugdhulp'. Deze landelijke coalitie heeft in juli 2018 een gezamenlijke [visie](#)³ opgesteld voor de maatschappelijke opdracht waar zij gezamenlijk voor staan (zie kader). Alleen door de krachten te bundelen en samen te werken is het mogelijk de ontwikkelkansen van kinderen te vergroten. Wet- en regelgeving en organisatiegrenzen mogen niet in de weg staan om voor onze kinderen te doen wat nodig is.

- Ieder kind heeft het recht om te leren, om zich optimaal te ontwikkelen en op volwaardig meedoen. (Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, IVRK)
- Ieder kind/ieder mens met een beperking heeft – net als ieder ander – het recht zelfstandig aan de samenleving deel te nemen: naar school te gaan, zelfstandig te wonen, het openbaar vervoer te gebruiken of aan het werk te zijn. (Internationaal verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.)
- Opvoeden is een maatschappelijke opdracht. Kinderen op een goede wijze naar volwassenheid begeleiden is een opdracht voor iedereen in de maatschappij.
- Ouders, gemeenten, scholen, aanbieders van jeugdhulp, jeugdbescherming of (jeugd)gezondheidszorg en ouder-/cliënt-/jongerenorganisaties dragen vanuit hun taak bij aan deze brede maatschappelijke opdracht, waarbij het van belang is te luisteren naar wat het kind en/of ouders zeggen wat ze nodig hebben.

Uit: Samenwerken voor de ononderbroken ontwikkeling van ieder kind, Coalitie passend-onderwijs-jeugdhulp-zorg, juli 2018

De maatschappelijke opdracht die de coalitie zich heeft gesteld bevindt zich in een bredere context van bestuurlijke vraagstukken. Om ieder kind een goede ontwikkeling te bieden zijn er verschillende uitdagingen waar middels een aantal programma's en bewegingen uitvoering aan wordt gegeven. In de eerste helft van 2020 vindt de evaluatie Passend Onderwijs plaats. Daarnaast loopt in 2020 het thuiszitterspact af, wat tot doel heeft dat geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszit zonder passend onderwijsaanbod. Ook in de jeugdzorg zijn veel ontwikkelingen, mede door de tekorten is er sprake van regionalisering. Deze verschillende uitdagingen maken dat we ons bewust moeten zijn van de context waarbinnen we acteren maar tegelijkertijd ook focus houden op de opdracht die de coalitie zich stelt om de samenwerking te stimuleren en de ontwikkelkansen van kinderen te vergroten.

Om de opgestelde visie te verwezenlijken is René Peeters gevraagd om hier advies over uit te brengen. Een uitgebreide gespreksronde in lokale praktijken en deskstudie heeft geleid tot een adviesrapport en implementatieadvies. In het [adviesrapport](#)⁴ staan de volgende zeven adviezen centraal:

¹ Met kind of kinderen wordt in het vervolg ook de jongere bedoeld.

² Samenwerken voor de ononderbroken ontwikkeling van ieder kind, Coalitie passend-onderwijs-jeugdhulp-zorg, juli 2018, p.21

³ Samenwerken voor de ononderbroken ontwikkeling van ieder kind, Coalitie passend-onderwijs-jeugdhulp-zorg, juli 2018

⁴ Met andere ogen. Advies voor versnelling en bestending van de samenwerking onderwijs-zorg-jeugd, René Peeters i.s.m. Zunderdorp Beleidsadvies en Management, 23 november 2018

1. Het verbreden van teams (interprofessioneel)
2. Inperken vrijstellingen op basis van artikel 5a uit de leerplichtwet
3. Betrekken van ouders en kinderen is essentieel om resultaat te behalen
4. Brede lokale/regionale afspraken over jeugd onder regie van de gemeente
5. Monitoring op het niveau waarop gezamenlijke afspraken gemaakt zijn
6. Budgetten en beleid moeten poreuze randen hebben
7. De beleidscoalitie omvormen van denken naar doen

De coalitie heeft gekozen om advies 1 (verbreden van teams) en advies 4 (brede lokale afspraken) centraal te stellen. Sinds juni 2019 is een programmabureau operationeel met een programmamanager en faciliterend team, voor de gewenste uitvoeringskracht, aan het programmabureau is ook de bestuurlijk ambassadeur verbonden. Bij het inrichten van het programma Met Andere Ogen zijn de visie van de coalitie, het adviesrapport én de lokale praktijk leidend geweest. De uitgangspunten van voor het vormgeven van de aanpak Met Andere Ogen:

1. De ononderbroken ontwikkeling van het kind staat centraal.
2. Inclusief, passend en zo nabij mogelijk.
3. Samenwerken aan een integraal aanbod.
4. Partnerschap en regievoering.
5. Samen steeds beter worden. Om echt te doen wat werkt en daarvan te kunnen leren is gekozen voor een *Lerende Aanpak*⁵. Het leren is actiegericht; we doen, leren en passen (opnieuw) toe wat we hebben geleerd.
6. Lokale uitvoeringspraktijk als basis voor de aanpak. Dichtbij het kind is waar het moet gebeuren, verandering moet lokaal uitwerking vinden. Mede daarom is gekozen om te werken met inspiratieregio's, de praktijkbehoefte staat centraal.

⁵ Zie hoofdstuk 3 voor toelichting over de Lerende Aanpak

met andere OGEN

12 dec 2019

ONDERWIJS | ZORG | JEUGD

TWENTE

SAMENWERKEN IN DE HELE REGIO
 * MOEILIJKE DINGEN BESPEEKBAAAR MAKEN!
 * VOE EXPERIMENTELEN MET INTERPROFESSIELE WERKEN!
 * 570 MILEELEN
 * PAS OP VOOR TE STRAKKE KADERS

UTRECHT

DRIVE OM COMPLEXE VRAAGSTUKKEN TOT RESULTAAT TE BRENGEN
 * "SCRIPT AERSCHRIJVEN!"
 * "GEORAGRAM" * SYSTEEMPLAN

REGIO ALKMAAR

DE PITCHES:
 * MOEILIJKE DINGEN BESPEEKBAAAR MAKEN!
 * SAMEN OPTREKKEN
 * JEUGDZORG
 * OUDERSTEUNPUNT
 * LEREN DOOR FOUTEN MAKEN
 * "HOE RESULTAAT ZICHTBAAR?"

ALMERE

* VISIE
 * GEDEELDE DOELLEN
 * SAMENHANGENDE HULP
 * "AANDACHT" * AMBITIE VS. FINANCIËLE DRUK
 * INTENSIEVE ROL VAN OUDERS!

LEEWARDEN

* SYSTEEM ANDERS INRICHTEN
 * SAMEN KIND STERKER MAKEN!
 * HOE: PROFESSIONALS ONAFHANKELIJK
 * JEUGDONDERSTEUNER ERBIN
 * VISIE INTEGRALE JEUGDCENTRA
 * "WAT KOMEN WE ONDERWEG TEGEN?"

ZUID KENNEMERLAND

BEELD: WAT WIL JE NEERZETTEN
 * JEUGDONDERSTEUNINGSPLAN
 * ONTWIKKELN KERNETEAMS
 * TRAINEN | KENNISMAKEN | VASTHOUDEN

HOLLAND RIJNLAND

* SAMENWERKEN - VEEL PROJECTEN
 * KNELPUNT: ONDERWIJS WETGEVING
 * INDIVIDUEEL MAATWERK
 * GOEDKOPER | BLIJERE KIDS
 * SUB-REGIONAAL | REGIONAAL
 * HOE AANPAKKEN

VERHOGEN ONTWIKKELKANSEN VAN KINDEREN !!

FOODVALLEY

* SAMENWERKEN OP DIVERSE VLAKKEN ... NIET OP ALLE...
 * VISIE MAKT... VERSCHILLENDE MENINGEN
 * KIND CENTRAAL (IPV. SYSTEEM)
 * "WIJ LEVEREN DATA OP SCHOOLNIVEAU"
 * VEEL ORGANISATIES. HOE LANDT ALLES BIJ IEDEREEN?

DE MEIERIJ

* KIDS CENTRA + WIJKTEAMS
 * "AAN DE VOORKANT AANWEZIG"
 * CENTRAAL
 * VOLGENDE STAP:
 * INCLUSIEF ONDERWIJS
 * JEUGDHULP NODIG!
 * GEBRUIK VAN PROEFTUINEN
 * VINDPLAATS SCHOOL = WERKPLAATS
 * HOE NU UITVOEREN?

ZUID LIMBURG

* VLIEGWIEL: ERKENNING & STIMULANS
 * DOORBREKEN ACHTERSTANDS-PROBLEMATIEK
 * GEZAMENLIJKE VISIE "HOE UITVOEREN"
 * VLOOTSCHOUW

N-O FRIESLAND

* ONDERWIJS EN JEUGDHULP IN/OP SCHOOL
 * "HOE MEET JE EFFECT?"
 * "HOE INVESTEREN?"

HOE VERDER?
 * ONTDEUGEND UITVINDEN...

MARCO.VD.KOOIJ

TO BE CONTINUED.

De 11 inspiratieregio's

- Almere
- De Meierij
- FoodValley
- Holland-Rijnland
- Leeuwarden
- Noord-Kennemerland
- Noordoost-Friesland
- Regio Twente
- Utrecht
- Zuid-Kennemerland
- Zuid-Limburg

2 | Missie, doelen en strategie

2.1 Missie

Alle kinderen moeten de kans krijgen om zich te ontwikkelen op basis van de eigen behoefte en mogelijkheden. Ook kinderen die (tijdelijk) meer zorg nodig hebben en kinderen met een (levenslange) beperking moeten kunnen meedoen in de samenleving. Dat vraagt dat we soms 'met andere ogen' moeten kijken, los van de heersende normen en bestaande grenzen tussen organisaties en wetten. De aanpak Met Andere Ogen draagt daaraan bij door de preventieve beweging te versterken en de samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs, jeugd en zorg te verbeteren.

De adviezen uit 'Met andere ogen' zijn opgesteld met de dagelijkse praktijk als uitgangspunt. De aanpak Met Andere Ogen leidt niet alleen tot operationele verbeteringen en lokale impact, maar wakkert ook het maatschappelijk gesprek aan over de manier waarop we naar kinderen en naar onszelf kijken. Nu moet het kind passend gemaakt worden voor het systeem. Maar de kernvraag die wij allen moeten beantwoorden is: wat heeft het kind nodig om zich te kunnen ontwikkelen? Ook ouders zijn hierbij een belangrijke partij om 'samen met andere ogen' te kunnen kijken.

De aanpak 'Met andere ogen' toetst samen met een lerende netwerk van aandeelhouders uit de praktijk al doende lerend de geformuleerde adviezen, agendeert de stelselzaken en ontdekt wat in de praktijk écht werkt. Het programma faciliteert het gezamenlijk leren en agenderen en helpt de beweging naar meer preventie en meer samenwerking op gang te brengen, zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen op een passende plek in een inclusieve samenleving.

2.2 Hoofddoelen

Met Andere Ogen levert een bijdrage aan de overkoepelende ambitie van het landelijke actieprogramma 'Zorg voor de Jeugd': *alle kinderen de kans bieden zich optimaal te ontwikkelen*. Het ene kind is het andere niet, dat geldt ook voor ouders, professionals, scholen, gemeenten, zorgpartijen, samenwerkingsverbanden etc. Om elk kind een optimale ontwikkeling te kunnen bieden, moet de juiste expertise tijdig en dichtbij het kind georganiseerd zijn. Daar zijn vaak meerdere ogen voor nodig en dat kan alleen als de samenwerking goed en vanzelfsprekend is. Het hoofddoel van het programma Met Andere Ogen is zodoende het **versterken van de samenwerking tussen onderwijs, zorg en jeugd** zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

De veronderstelling is (op basis van adviesrapport Met Andere Ogen) dat het verbeteren van de samenwerking bijdraagt aan een betere doorgaande ontwikkeling van kinderen. In onderstaand Doelen-Insparningen-Netwerk zijn de adviezen van het adviesrapport vertaald naar doelen en subdoelen⁶. Deze adviezen, doelen en insparningen zijn met name gericht op de lokale praktijk en op het niveau van de regio. De insparningen zullen per regio verschillen en worden gedurende het jaar gevuld. Coalitiepartners sluiten aan bij de lokale praktijk. We leren daar in het programma Met Andere Ogen gezamenlijk van.

Het verbeteren van de samenwerking doen we door in te zetten op de volgende 3 programmadoelen:

1. We versterken de beweging om preventief en vanzelfsprekend samen te werken voor het kind;
2. We doen, leren en ontwikkelen met elkaar in een lerende aanpak vanuit ervaring in de praktijk;
3. We agenderen knelpunten en *good practices* op landelijke tafels voor duurzame verbetering.

⁶ Advies 2 (inperken vrijstellingen artikel 2a) is hierin niet expliciet opgenomen. Advies 7 (coalitie van denken naar doen) is overkoepelend aan de doelen en gaat ook over de gehele beweging die gemaakt wordt.

Ambitie: Alle kinderen de kans bieden om zich optimaal te ontwikkelen (actielijn 3 Zorg voor de Jeugd)
 We willen dat ieder kind zich kan ontwikkelen op basis van behoefte en eigen mogelijkheden.
 Dat vraagt om een kansrijke omgeving waar passende ondersteuning op elkaar wordt afgestemd.

Ambitie

De samenwerking tussen onderwijs, zorg en jeugd versterken om een doorgaande ontwikkeling voor het kind mogelijk te maken.
 Leidende principes: 1. Kind centraal. 2. Samenwerken aan geïntegreerd aanbod.
 3. Inclusief, passend en zo nabij mogelijk. 4. Partnerschap en regievoering. 5. Samen steeds beter worden.

Hoofddoel MAO

BEWEGEN, LEREN, AGENDEREN

We versterken de beweging om preventief en vanzelfsprekend samen te werken voor het kind.
 Wij inspireren, vergroten van het netwerk van aandeelhouders en inspiratoren, verbinden met andere bewegingen en komen van denken tot doen.

We doen, leren en ontwikkelen met elkaar in een lerende aanpak vanuit ervaringen in de praktijk.
 Wij zetten het lerend netwerk op (met oa. verbindersnetwerk en reflectie netwerk), ontwikkelen en starten met de cyclische lerende aanpak (met oa. CoP, toolbox, Wat werkt dossier en inhoudelijke leeragenda's op verscheidene niveaus).

We agenderen knelpunten en *good practices* op landelijke tafels voor duurzame verbeteringen.
 Wij agenderen stelselzaken op de juiste tafel op basis van koers overleggen, reflectiesessies, monitoring en evaluatie van de leeragenda's.

Betere samenwerking van interprofessionele teams.	Betere verankering van de samenwerking in lokale afspraken.	Meer speelruimte in het stelsel om te doen wat nodig is.
De betrokkenheid van ouders is vergroot (adv. 3).	De regierol wordt beter door de gemeente(n) opgepakt (adv. 4).	Professional meer bevoegd tot (financieel) maatwerk (adv. 6).
De juiste expertise is dichterbij het kind georganiseerd (adv. 1).	Er is betere monitoring op niveau van afspraken (adv. 5).	Meer flexibiliteit in financiering (gezamenlijke budgetten) (adv. 6).
Kinderen worden eerder en laagdrempeliger ondersteund (preventief) (adv. 1).	Er wordt meer gewerkt vanuit een gezamenlijke gedragen visie met heldere doelen en afspraken bindende (adv. 4).	
Elke inspiratieregio formuleert eigen leerdoelen waarbij zij één of meerdere de adviezen in de lokale praktijk brengen. In samenwerking met het programma bepalen ze welke inspanningen nodig zijn om te onderzoeken wat werkt om de leerdoelen te behalen.		

Doelen

Subdoelen

Inspanningen

Doelen-Inspanningen-Netwerk Met Andere Ogen, versie dec. 2019.

2.3 Strategie

Op basis van de doelen en uitgangspunten is gekozen voor een lerende aanpak om tot verandering te komen. De inspiratieregio's en aandeelhouders vormen hierbij als lerend netwerk een belangrijke basis. Dit betekent ook dat de lerende aanpak altijd maatwerk is en daarmee niet vastomlijnd. We zien een lerende aanpak als een samenwerking van praktijk, beleid en wetenschap en bouwen voort op de kennis die er al is. Daarbij hoort een infrastructuur waarbij het geleerde wordt gemonitord en al doende lerend wordt bijgestuurd. Dit is gericht op het realiseren van duurzame impact. Impact verwijst naar de uitwerking die deze aanpak heeft op alle organisaties, vrijwilligers en ambtenaren, onderzoekers en wetenschappers door samen te werken aan een aanpak vanuit ieders competenties en drijfveren. Impact verwijst ook naar het effect dat deze aanpak heeft op de kinderen en ouders zelf. Het woord 'pact' verwijst naar het verbond, de alliantie, het pact dat beleid, praktijk en wetenschap sluiten om al lerende doende een aanpak met impact te ontwikkelen. De lerende aanpak kent drie onderdelen: bewegen, leren, agenderen. In hoofdstuk 3 wordt de aanpak verder toegelicht.

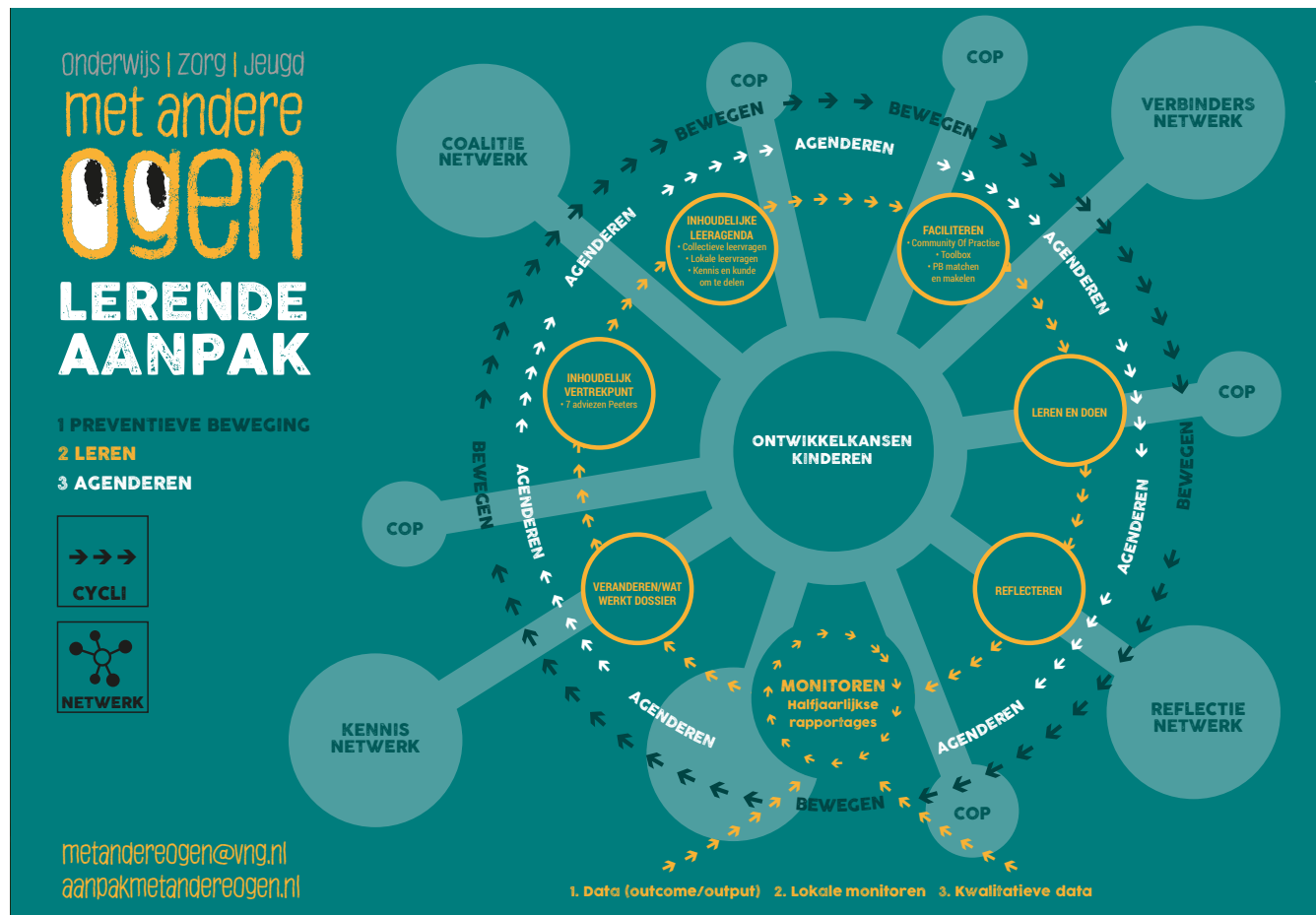
2.4 Belanghebbenden

In het programma 'Met andere ogen' staat het kind centraal, dat is waarvoor we het uiteindelijk doen. Daarmee zijn de ouders en verzorgers van deze kinderen belangrijke belanghebbenden. De primaire doelgroep van de aanpak is de professional die het kind en de ouders ondersteunt, bijstaat en adviseert. De aanpak is erop gericht om samenwerking tussen professionals makkelijker te maken zodat het kind zich optimaal kan ontwikkelen. Samenwerken moet snel, laagdrempelig en de logische keuze zijn om zo kinderen eerder te ondersteunen. Alle partijen waar deze professionals werkzaam zijn of mee te maken hebben zijn daarmee ook belanghebbenden.

3 | Samen steeds beter worden in een Lerende Aanpak

3.1 Programmalijnen: bewegen, leren, agenderen

De kern van de aanpak kent drie programmalijnen (bewegen, leren, agenderen) die parallel aan elkaar lopen. Per programmalijn worden de belangrijkste onderdelen en activiteiten kort toegelicht.

Figuur 2. Samenvattende infographic van de Lerende Aanpak

1. Bewegen

Vanuit de aanpak stimuleren en faciliteren we op alle niveaus de beweging naar preventief (samen)werken tussen onderwijs, jeugd en zorg. Daarnaast stimuleren we dat samenwerken de logische keuze is en breiden we al gaande weg het netwerk steeds verder uit waardoor de beweging steeds sterker wordt. Dit doen we op de volgende manieren:

Onderdeel	Beoogd resultaat	Wat en aantal
Inspireren	Belanghebbenden en stakeholders zijn geïnspireerd door het programma Met Andere Ogen. De wens voor meer samenwerking en de preventieve beweging wordt omarmd.	<ul style="list-style-type: none"> • René Peeters is als bestuurlijk ambassadeur aan het programma verbonden. Hij inspireert en verbindt door het geven van presentaties, lezingen en is op uitnodiging in verschillende regio's aanwezig bij bijeenkomsten. • Er wordt een landelijke bijeenkomst voor alle aandeelhouders georganiseerd. • Er wordt een oloploop voor bestuurders van alle coalitiepartijen voor de zomer 2020 georganiseerd. • Inspiratieregio's organiseren en faciliteren inspirerende bijeenkomsten binnen de eigen regio en onderling. • Met Andere Ogen sluit aan bij landelijke congressen van de coalitiepartijen in de vorm van lezingen, workshops of presentaties. • Presentaties ter inspiratie over verbinding onderwijs-zorg-jeugd: +/- 50 keer in 2020 bij onder meer regio's, gemeenten, samenwerkingsverbanden, opleidingsinstituten. • Minimaal eens per twee weken delen we inspirerende voorbeelden via website o.a. middels een tweewekelijkse nieuwsupdate.
Vergroten netwerk	Het netwerk van aandeelhouders, experts en ambassadeurs is vergroot. Ambassadeurs zijn 'boegbeelden' van de beweging, zoals de bestuurlijk aanjager René Peeters.	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 200 aandeelhouders in 2020 • Minimaal 10 ambassadeurs in 2020

Onderdeel

Beoogd resultaat

Wat en aantal

Verbinden met andere aanpakken in het brede domein van onderwijs zorg en jeugd

We verbinden met andere netwerken en aanpakken en realiseren samenhang op gezamenlijke doelen en inspanningen op het snijvlak van onderwijs, zorg en jeugd.

- Doelen-Inspanningen-Netwerk voor de context van Onderwijs-Zorg-Jeugd.
- Vanuit Met Andere Ogen stimuleren we, via een netwerk Onderwijs-Zorg-Jeugd afstemming op de doelen en inspanningen die gedaan worden. Dat doen we door het maken en actueel houden van de Doelen-Inspanningen-Netwerk, gezamenlijke reflectie, afstemmen op lokale aanpakken en impact).

Van denken naar doen

De coalitiepartijen voelen zich eigenaar van de beweging en participeren actief, onder andere middels het verbindersnetwerk.

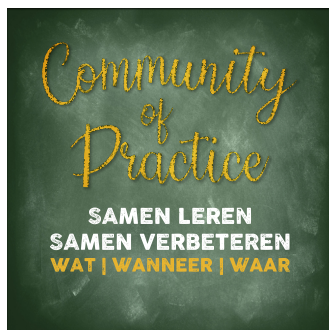
- Begin 2020 zijn er 11 verbinders vanuit de coalitiepartijen.
- Leden van de coalitiepartijen hebben een actieve rol in bijeenkomsten van Met Andere Ogen.
- Coalitiepartijen bieden kennis door te adviseren in de inspiratieregio's en organiseren onderlinge kennisuitwisseling. Kennispartners leveren inzet afhankelijk van de vragen uit de regio.
- Coalitiepartijen dragen zorgen voor stelselzaken. In het eerste kwartaal 2020 wordt een bestuurlijke agenda opgezet.
- Coalitiepartijen organiseren de aansluiting van Met Andere Ogen bij hun landelijke congressen, bv. in de vorm van workshops en presentaties.

2. Leren

De kern van onze aanpak is het samen al doende leren en ontwikkelen wat werkt. Vanuit het programma faciliteren we dat er een leerinfrastructuur ontstaat waarin onderstaande onderdelen een plek hebben. Enkele onderdelen zijn onder de tabel verder toegelicht.

Onderdeel	Beoogd resultaat	Wat en aantal
Lerend netwerk	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een heldere infrastructuur, lerend netwerk met aandeelhouders, om samen te kunnen doen en leren. • Er is een lerend netwerk bestaande uit sub-netwerken (verbinders-, coalitie-, kennis-, reflectienetwerk en de Communities of Practice).	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheden tot samenwerken en samen leren zijn in beeld. • Reflectienetwerk: we organiseren 2 keer per jaar reflectiebijeenkomsten. • Het kennisnetwerk is beschikbaar met de juiste expertise. • Het verbindersnetwerk komt 1x per 2 maanden bijeen. De coalitieverbinders komen maandelijks bijeen. • Op de website is een forum beschikbaar voor informatie-uitwisseling tussen regio's.
Inspiratie-regio's	Elke inspiratieregio doet en leert op basis van een eigen ontwikkelplan en leercyclus.	<ul style="list-style-type: none"> • Elke inspiratieregio vertaalt ontwikkelvragen in een plan met bijbehorende doelen, inspanningen en beoogde resultaten. • Het programmabureau onderzoekt bij individuele ontwikkelvragen mogelijke antwoorden/faciliteiten en matcht hierop. • Bij ontwikkelvragen die in meerdere regio's voorkomen faciliteert het PB in samenwerking met het NJi in ondersteuning. • Elke inspiratieregio heeft een verbinder vanuit de coalitie en levert een verbinder vanuit de regio zelf. • Deze coalitie- en regioverbinders komen minimaal 6x per jaar gezamenlijk bijeen. Dit om met en van elkaar te leren. Het programmabureau faciliteert deze bijeenkomsten.

Onderdeel	Beoogd resultaat	Wat en aantal
Communities of Practice (zie toelichting)	We leren en ontwikkelen samen op basis van inhoudelijke thema's.	<ul style="list-style-type: none"> Communities of Practice beschikbaar op 5 thema's in 2020 voor alle aandeelhouders.
Toolbox (expertise, kennisbasis)	<ul style="list-style-type: none"> Er is expertise en inspiratie beschikbaar op de benodigde onderwerpen. Er is een kennisdossier met daarin goede voorbeelden op basis van praktijk, beleid en wetenschap. 	<ul style="list-style-type: none"> Expertise vanuit verschillende partijen beschikbaar en vindbaar. Opbrengsten vanuit de Communities of Practice zijn beschikbaar. Minimaal 10 goede voorbeelden vanuit de regio's in 2020. Relevante kennis uit regionale kenniswerkplaatsen jeugd worden gedeeld.
Leeragenda	Er is een up-to-date leeragenda die aansluit bij de behoefte en laatste inzichten.	<ul style="list-style-type: none"> Halfjaarlijks update van de leeragenda op basis van input uit de regio's, Communities of Practice en reflectiebijeenkomsten.

Communities of Practice

Communities of Practice worden gevormd door inspiratieregio's en aandeelhouders die rechtstreeks te maken hebben met een bepaald overkoepeld vraagstuk in de praktijk. Elke Community of Practice heeft een coördinator die met de groep afspraken maakt over de manier van uitwisseling en

leren. Onderdeel hiervan kan bijvoorbeeld zijn: casuïstiek analyseren, vergelijken van werkwijzen en destilleren van werkzame elementen, experts uitnodigen, samen oefenen, discussie/debat om zaken scherper te krijgen, *serious gaming*, verdelen van onderwerpen om zich verder in te verdiepen en weer met elkaar te delen en/of een koppeling aan monitoring. Het Nji coördineert de inhoudelijke voorbereidingen en het verzamelen van de leeropbrengsten. De leeropbrengsten uit de Communities of Practice vloeien weer terug naar de kennisbasis.

Op basis van de aanmeldingen voor de inspiratieregio's en de eerste gesprekken in de regio's is gekeken naar de overkoepelende thema's waarop vragen zijn. Daar zijn 5 onderwerpen uit naar voren gekomen waarvoor in 2020 een Community of Practice is (bij voldoende inschrijving). Deze onderwerpen zijn tijdens de bijeenkomst van 12 december 2019 met de inspiratieregio's en de aandeelhouders aangescherpt. Voor 2020 staan de volgende Communities of Practice open voor inschrijving:

1. Monitoring
2. Positief en preventie jeugdbeleid
3. Duurzame bestuurlijke afspraken
4. Interprofessioneel samenwerken
5. Onderwijs/zorg arrangementen/poreuze randen

Binnen elke Community of Practice wordt ook aandacht besteed aan het perspectief van ouders. Naast de Communities of Practice komt er op het onderwerp 'ouderbetrokkenheid' een aanbod om inspiratieregio's te ondersteunen.

3. Agenderen

Op basis van wat we leren in de praktijk, Communities of Practice en het reflecteren en monitoren, agenderen we de onderwerpen op de juiste plek zodat het stelsel meer faciliterend is aan de uitvoeringspraktijk. Hierbij willen we belemmeringen wegnemen die duurzame verbeteringen in de weg staan om preventiever te werken. Het agenderen gebeurt cyclisch. In samenwerking met het programmabureau wordt vanuit de coalitiepartijen een bestuurlijke agenda voor 2020 opgezet. Deze wordt gebaseerd op de cyclus van de stuurgroep, waarbij onder andere aandacht is voor de bijeenkomsten van de stuurgroep, de VNG-commissies, de AO's en de debatten in de Eerste en Tweede kamer.

De agendering komt tot stand door de geleerde lessen en opbrengsten uit de regio's, Communities of Practice, en de reflectiebijeenkomsten. Dit combineren we met de landelijke (bestuurlijke) vraagstukken op het snijvlak onderwijs, zorg en jeugd. Het programmateam verwerkt de input en bereidt dit voor richting de stuurgroep, waarna besloten wordt welk onderwerp op welke tafel terecht moet komen.

Het doel van de aanpak met andere ogen is om samen met onderwijs-jeugd-zorg lokaal al doende lerend te faciliteren wat werkt. Wat helpt om kinderen de juiste ontwikkelkansen te bieden en welke verbinding leggen we tussen onderwijs, jeugdzorg/jeugdhulp en andere partners?

OVER
Onderwijs | Zorg | Jeugd
met andere
ogen

N
NIEUWS

OP DE HOOGTE BLIJVEN
VAN DE LAATSTE
UPDATES?

MELD
JE HIER AAN

Community
of
Practice
SAMEN LEREN
SAMEN VERBETEREN
HOE | WAT | WAAR

COMMUNITY OF PRACTICE

2

MAART
09:00 - 13:00
UUR

**POSITIEF EN PREVENTIEF
JEUGDBELEID
1E BIJENKOMST**

In deze Community of practice ligt de focus op positieve en preventieve werkwijzen rond het

[GA NAAR THEMA >](#)

Voor ieder kind een passende onderwijsplek en passend zorg, is de uitdaging waar we met elkaar voor staan. Zes netwerkpartners uit onderwijs presenteren een gezamenlijke Inclusieversneller.

[LEES MEER >](#)

12 februari
**INCLUSIEVERSNELLER:
OMDAT SAMEN
OPGROEIEN OOK
SAMEN ONDERWIJ...**

BLOGGEN MET ANDERE OGEN

ILLYA SOFFER
Directeur Ieder(in)

27 januari

**DE UITZONDERING
ALS REGEL**

In het programma Met Andere Ogen wordt hard gewerkt aan het verbeteren van de

[GA NAAR BLOG >](#)

Zo
werken
de 11
inspiratieregio's

3.2 Samenwerken met Met Andere Ogen

Zoals in dit hoofdstuk is te lezen inspireren en vergroten we ons netwerk door verschillende activiteiten. Er zijn daarnaast verschillende manieren waarop andere programma's, organisaties en individuen kunnen samenwerken met het programma Met Andere Ogen en zodoende de beweging te versterken. Wij nodigen uit om op een van de volgende manieren samen te werken met Met Andere Ogen:

- **Aandeelhouders** halen en brengen kennis en worden uitgenodigd voor bijeenkomsten en digitale forums.
- Organisaties en professionals kunnen **expertise** beschikbaar stellen op een bepaald onderwerp of thema. Dit kan door een aanbod te formuleren wat we vanuit Met Andere Ogen kunnen delen met de regio's en gemeenten en/of via een nieuwsupdate. Wij bieden via online een overzicht aan van expertise en kunnen hierin bemiddelen.
- **Ambassadeurs** zijn boegbeelden van de beweging en **inspireren** door middel van lezingen en presentaties.
- In de toolbox bieden we ruimte voor **good practices**.
- In het eerste kwartaal 2020 starten er zes **Communities of Practice** rond thema's, zoals interprofessioneel samenwerken, monitoring en onderwijs zorg arrangementen.
- We organiseren dit jaar een aantal **reflectiebijeenkomsten**, waarin we met een groep aandeelhouders en geïnteresseerden 'met de benen op tafel' willen reflecteren op de voortgang van onze aanpak.
- Iedereen kan op de hoogte blijven door zich in te schrijven voor de **niewsupdates**.
- Op onze website www.aanpakmetandereogen.nl is ruimte voor **digitale ontmoeting**.

Mogelijkheden voor samenwerken Met Andere Ogen

3.3 Planning 2020

De belangrijkste onderdelen en mijlpalen van het programma staan in onderstaande planning weergegeven. Voor de dagelijkse aansturing van het programma wordt met een meer gedetailleerde planning gewerkt.

BEWEGEN

Bijeenkomsten, lezingen etc. (doorlopend)	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Nieuwsupdates (doorlopend, tweewekelijks)	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Samenhang verbinding OZJ				apr					sep			
Aanwezigheid congressen (VO-raad, PO-raad, VNG-congres, Dag vd Jeugd)			maa								nov	

LEREN

Bijeenkomsten verbindersnetwerk		feb		apr		jun		aug		okt		dec
Communities of Practice		feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep			
Reflectiebijeenkomsten				apr					sep			
Ontwikkelplan per inspiratieregio					mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Toolbox (doorlopend aanvullen)			maa									dec
Wat werkt dossier (doorlopend aanvullen)		feb	maa									dec

AGENDEREN

Bestuurlijke agenda	jan		maa		mei		jul		sep	okt	nov	dec
Bestuurlijke mijlpalen	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec

ORGANISEREN, STUREN, MANAGEN

Stuurgroep	jan		maa	apr		jun	jul	aug		okt		dec
Monitoringsrapportages	jan	feb	maa		mei	jun	jul	aug	sep		nov	dec

3.4 Communicatie

Om te bewegen, leren en agenderen is communicatie een belangrijk middel. Alleen door te laten zien wat er in het land gebeurt kunnen anderen daardoor geïnspireerd raken en kunnen we ook gezamenlijk leren. Hierbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij wat er al is en wat al goed werkt. We faciliteren vanuit het programma dat er een interactieve website is (www.aanpakmetandereogen.nl) met daarop onder andere informatie over de inspiratieregio's, goede voorbeelden, relevante informatie en beschikbare expertise. De website fungeert als platform waarop kennis en kunde vindbaar en deelbaar is. De website is het hart van de communicatie. Voor de inspiratieregio's en aandeelhouders is er op de website een forum waarop zij ervaringen en voorbeelden kunnen uitwisselen. Deze middelen ondersteunen het leerproces.

4 | Context van het programma

4.1 Relaties

Er is een grote hoeveelheid aan landelijke programma's, veelal vanuit verschillende ministeries. Het programma Met Andere Ogen is een uitkomst van initiatiefnemers uit het veld maar is inhoudelijk gezien onderdeel van het programma Zorg voor de Jeugd, in het bijzonder van actielijn 3: Alle kinderen de kans geven zich te ontwikkelen. Binnen deze actielijn wordt gewerkt aan een inclusieve samenleving, waarin ieder kind kan meedoen en naar school gaat. Ook andere actieprogramma's, maatregelen en samenwerkingsvormen hebben doelen die ten dele overlappen met het programma Met Andere Ogen, denk hierbij aan Kansrijke Start, Scheiden zonder schade, 16-27, Geweld hoort nergens thuis, Nationaal Preventieakkoord, Pact voor Kindcentra en de evaluatie Passend onderwijs. Met deze (actie)programma's wordt zo veel als mogelijk afstemming gezocht op het niveau van gezamenlijke doelen. Elk onderdeel draagt bij aan betere zorg en/of onderwijs voor onze kinderen. Het programma Met Andere Ogen richt zich specifiek op het verbeteren van de samenwerking tussen onderwijs, zorg en jeugd, om zo een doorgaande ontwikkeling makkelijker te maken.

4.2 Conditie

Voor het bereiken van de gestelde doelen binnen het programma is een aantal zaken van belang in de wijze waarop we dat doen. Onderstaande punten zijn van invloed en/of randvoorwaardelijk voor een succesvolle uitvoering.

- De uitvoeringspraktijk is leidend en bepalend voor het tempo. Het realiseren van verandering en het creëren van beweging kost tijd. We willen samen leren en ontwikkelen en zijn daarbij afhankelijk van hoe snel dat gaat.
- Draagvlak en commitment vanuit de coalitiepartijen. De coalitie wil van denken naar doen, dat vraagt wat van beschikbaarheid en veranderbereidheid van alle coalitiepartijen om hieraan een bijdrage te leveren. Agendering van zaken voor verandering moet mogelijk zijn.
- Om de ambitie en doelen te bereiken is de samenhang met andere programma's essentieel. Alleen in samenwerking op het niveau van doelen is het mogelijk de ontwikkelkansen van kinderen uiteindelijk te verbeteren.

4.3 Kansen en bedreigingen

Er zijn diverse risico's die invloed hebben op de voortgang van het programma. Dit betreft zowel kansen als bedreigingen en kunnen gebeurtenissen zijn die buiten onze invloedssfeer liggen (zoals (stelsel) wijzigingen vanuit de landelijke overheid). De belangrijkste risico's die wij voorzien:

- **Onvoldoende draagvlak bij partijen in het veld van onderwijs, zorg en jeugd als er niet snel zichtbaar resultaat is.**
Doordat het verlangen voor versterken van de samenwerking al geruime tijd bestaat, wil men na jaren van praten nu resultaat zien. Wanneer dit niet snel genoeg gebeurt, kan het zijn dat het draagvlak vermindert. Om dat te voorkomen sturen we enerzijds op het snel inzichtelijk maken van resultaten, anderzijds blijven we voortdurend in gesprek met alle partijen om de voortgang te bespreken en bij te sturen indien nodig. De veranderbereid van alle partijen is essentieel om resultaat te behalen.
- **Door druk op de onderwijs- en/of jeugdsector is er onvoldoende uitvoeringscapaciteit in de regio's.**
De praktijk van alledag krijgt veelal voorrang, zeker in het veld waar het om hulpverlening draait. Het risico bestaat dat er hierdoor te weinig ruimte is om te ontwikkelen. Vanuit het programma zal hier het gesprek over worden gevoerd en waar mogelijk naar oplossingen worden gezocht.
- **Overlap met andere landelijke en regionale programma's en activiteiten.**
Er lopen diverse programma's en pilots parallel aan elkaar. Om ervoor te zorgen dat er samenhang ontstaat en we elkaar versterken is er regelmatig afstemming tussen de programmaleiders. Daarnaast wordt er een gezamenlijk doelen-inspanningen-netwerk gemaakt.
- **Beperkte snelheid om tot afspraken te komen vanuit het programmabureau.**
Binnen het programma is het van belang om snel te kunnen handelen, bijvoorbeeld voor de inzet van expertise in een regio. Dit vraagt voldoende bevoegdheid en ruimte acties snel uit te voeren.

5 | Samen monitoren om te leren

5.1 Monitoring en rapportage: we monitoren om te leren

Monitoring in Met Andere Ogen zien we als middel om al doende lerend meer impact te krijgen. Inzicht in resultaten en effecten en verbanden. Het vertrekpunt van het monitoren is de lokale praktijk, waarbij beleid (gemeente en rijk) en wetenschap aanvullend voeden om zo al doende lerend te verbeteren (de lerende aanpak).

De functies van monitoring zijn:

1. Inzicht krijgen in de correlatie tussen inspanningen en effecten, en in het bijzonder of de geformuleerde adviezen bijdragen aan de gewenste impact.
2. Voortgang monitoren van acties, doen we wat we hebben beloofd.
3. Zichtbaar maken van de preventieve beweging waarin onderwijs, zorg en jeugd samenwerken.
4. De impact, de effecten, laten zien op het niveau van het kind zelf. Vergroten we de ontwikkelkansen van kinderen?
5. Relaties leggen met andere aanpakken op het snijvlak van onderwijs, zorg en jeugd.
6. Inzicht geven, zodat we samen met andere betrokken kunnen reflecteren op inhoudelijke trends en ontwikkelingen in de brede samenwerking van onderwijs, zorg en jeugd.

Uitgangspunten voor monitoring Met Andere Ogen:

- A. Het vertrekpunt van de monitoring is de lokale uitvoeringspraktijk.
- B. Monitoring wordt gevoed door kwantitatieve en kwalitatieve data.
- C. Wij maken zo veel mogelijk gebruik van bestaande kwantitatieve informatie om extra registratielasten/administratieve lasten te vermijden.
- D. Monitoring is een onderdeel van onze lerende aanpak en daarmee van het leren en verbeteren.

Producten

1. 'Midterm Met Andere Ogen' (6 m). Hierin ligt de nadruk op resultaten: doen we wat we hebben afgesproken (resultaten) en zien we een preventieve beweging van samenwerking tussen onderwijs, zorg en jeugd?
2. 'Staat van Met Andere Ogen' (jaarlijks). Hierin gaan we in op het beantwoorden van de vraag "Nemen de ontwikkelkansen van kinderen toe (effecten), door de beweging Met Andere Ogen en kijken we breder naar de context van onderwijs, zorg en jeugd".

5.2 Doelen, outcome en inspanningen, resultaten

Monitoring in programma's is gekoppeld aan doelen (waartoe) en inspanningen (wat) en hoe (veranderaanpak). Idealiter leiden de veranderaanpak met alle inspanningen tot het gewenste effect, vaak is dit een weg van doen, leren en verbeteren. Van vallen en opstaan. Programma monitoring is hier ondersteunend aan door met allerlei data uit diverse bronnen informatie te verschaffen. Om vervolgens met deze informatie te duiden, analyseren, te leren en te verbeteren.

Monitoring geeft inzicht in een aantal vragen:

1. Hoe staat het met de preventieve beweging waarin onderwijs, zorg en jeugd samenwerken? Zien we voortgang, waar wel of niet?
2. Welke inspanningen zijn doeltreffend en welke minder of niet? Zowel bij Met Andere Ogen als in de bredere context van onderwijs zorg en jeugd.
3. Kunnen we iets zeggen over een samenhang tussen de inspanningen (adviezen) Met Andere Ogen en de effecten op de ontwikkelkansen van kinderen?
4. Wat betekent dit voor onze verbeteracties? Wie moet wat gaan doen om verdere verbetering te realiseren? Welke rol ziet daarbij een ieder voor zich? Welke kennis en ervaring van elders is daarbij behulpzaam?

5.3 Bronnen

Het geheel van monitoring is een optelsom van informatie en data, kwantitatief en kwalitatief, die bij elkaar vragen om duiding en analyse om te gaan snappen *What makes it tick?* Wat werkt er nu écht?

Wij maken zoveel mogelijk gebruik van bestaande data en bronnen. In onderstaand kader lichten we de bronnen voor monitoring toe.

I. Lokale monitoring

In de inspiratieregio's wordt geleerd en gemonitord en dat zien wij ook als de basis voor de monitoring van Met Andere Ogen. We verrijken de lokale informatie met andere data en de opbrengsten van de Communities of Practice.

II. Beweging Met Andere Ogen

Eén van de doelen is om een bijdrage te leveren aan het meer, beter en vroeger samenwerken van onderwijs, zorg en jeugd. Dat vraagt dat zo veel mogelijk partijen zich hiervan bewust zijn en hier mee bezig zijn. Wij meten deze beweging door het aantal:

1. aandeelhouders
2. inspiratieregio's
3. samenwerkingspartners
4. kennisbijeenkomsten
5. inspiratiesessies
6. (interactief) gebruik van de website

III. Lokale praktijk: bouwstenen

Daar waar het gebeurt, in de interprofessionele teams en in de samenwerking tussen lokale en regionale partners, zijn pareltjes en knelpunten het meest zichtbaar. In casuïstiek en ervaringen van betrokkenen vinden we de kern van wat goed gaat en wat beter kan. Om de kennis en kunde en de worstelingen van de werkvloer op het overstijgende niveau goed in beeld te krijgen, monitoren we voorbeelden en verhalen.

IV. Agenderingsvraagstukken

Een beschrijving van een inzicht of knelpunt dat op een andere tafel hoort, alleen met medewerking van anderen kan worden opgelost, randvoorwaardelijk is en/of met meerdere partijen op bovenregionaal of landelijk niveau opgelost moet worden. Iets dat geadresseerd moet worden, omdat het buiten de invloedssfeer van de betrokkenen ligt. Denk aan: drempels op het vlak van budgettering, wettelijke bepalingen, (botsende) professionele standaarden, samenwerking, gegevensdeling, beschikbaarheid van voorzieningen etc.

V. Voortgang adviezen

Het vertrekpunt is dat door het al doende leren werken met de zeven adviezen de ontwikkelkansen van kinderen toenemen. We kunnen daar kwalitatief over rapporteren. We maken onder meer gebruik van een instrument dat NJi heeft ontwikkeld om de mate van samenwerking te meten.

VI. Ontwikkelkansen van kinderen

Om inzicht te krijgen in de correlatie tussen het uitvoeren van deze adviezen en het gewenste effect op het niveau van kinderen zijn indicatoren nodig die nog ontwikkeld moeten worden. Om inzicht te krijgen in de correlatie tussen het uitvoeren van deze adviezen en het gewenste effect op het niveau van kinderen zijn indicatoren nodig die (deels) nog ontwikkeld moeten worden. Om te meten of de ontwikkelkansen zijn toegenomen én wat en of er causaliteit is met Met Andere Ogen stellen wij een stapsgewijze aanpak voor. worden. Data vanuit het CBS op het niveau van de 11 inspiratie regio's op de volgende indicatoren:

- a. Mindere (onnodige) afstroom van kinderen (verschil tussen advies groep 8 en waar kind zich bevindt in 3e onderwijsjaar VO).
- b. Kortere duur van thuiszitten
- c. Succesvol vervolg na schoolloopbaan, te meten door Voortijdig School Verlaten
- d. Mate van interprofessioneel samenwerking. We maken onder meer gebruik van een instrument dat NJi heeft ontwikkeld om de mate en kwaliteit van samenwerking te meten.
- e. Kinderen met en zonder jeugdhulp die ingeschreven staan in onderwijs.
- f. Tevredenheid van ouders over de samenwerking met onderwijs, zorg en jeugd. Dit meten we kwalitatief.

2. De Community of Practise monitoring ontwikkelt van maart tot oktober de indicatoren verder door.
3. MAO werkt parallel samen met Zorg voor de Jeugd aan de doorontwikkeling van de landelijke indicatoren.

VII. Verwante programma's en monitoren

We werken in ieder geval samen met de (werkgroep) monitoring van het actieprogramma Zorg voor de Jeugd om duiding van informatie uit deze monitoring ten behoeve van Met Andere Ogen. Februari 2020 ligt er een Doelen Inspanningen Netwerk waarin de samenhang op doelen en inspanningen met andere programma's en inspanningen zichtbaar wordt en in het verlengde ook op monitoring.

Toelichting bronnen voor monitoring

5.4 Cyclus van leren en verbeteren

Alle informatie uit de bronnen brengen we halfjaarlijks samen in een midterm review en jaarlijks in de Staat van Met Andere Ogen. Deze informatie heeft als doel: inzicht bij onze opdrachtgevers op de voortgang, zowel op resultaten en effecten, waardoor het de mogelijkheid biedt om bij te sturen op programmaniveau om met aandeelhouders en netwerken te reflecteren, te verbinden en weer verder te leren en te agenderen. We organiseren daarom halfjaarlijks een aantal reflectiebijeenkomsten met een diverse groep van aandeelhouders om belangeloos te reflecteren en kennis en kunde te delen om zo samen beter te worden. Nieuw verworven kennis op basis van de uitvoering in de praktijk landt weer in het kennisdossier. De uitkomsten uit wat men leert in de inspiratieregio's voeden ook de aanpak in zijn geheel. De uitkomsten zorgen voor focus en agenderen belangrijke inzichten netwerkbreed. Op deze manier ontstaat een continue leer- en verbeterinfrastructuur.

Infographic: oktober 2019

MOUWEN OPSTROPEN EN DOEN

Onderwijs | zorg | Jeugd
met andere
ogen

metandereogen@vng.nl
aanpakmetandereogen.nl

30
aanmeldingen

30 aanmeldingen van regio's en gemeenten en daarbinnen een veelvoud aan interlokale samenwerkingen rond kinderen en ouders.

- verspreid over het hele land
- grote stad en platteland
- van gemeente en regio's, kinderopvang, onderwijs tot jeugdzorg en JGZ ...

11
inspiratie-
regio's

11 inspiratieregios gaan al doende lerend met elkaar en gefaciliteerd door het programma samen beter worden.

- communities of practise op thema's: LVB, samenwerken, ouderbetrokkenheid, thuiszittersaanpak, etc.
- verbinders vanuit de regio's en vanuit de Coalitie werken schouder aan schouder samen om:
  - het geleerde te verdiepen en te delen
  - belemmeringen te scannen en te agenderen via de Coalitiepartners.

80
aandeel-
houders

Lerend netwerk met al 80 aandeelhouders vanuit praktijk, beleid en wetenschap die samen impact maken

- verbinders vanuit het programma die 'matchen en makelen'.
- een digitale community via facebook, instagram en linkedin
- kennisnetwerk met o.a.: NJI, NCJ, Hogescholen en Universiteiten, LECSO, ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd en academische werkplaatsen
- toolkit met:

- experts (regievoeren, netwerken, samenwerken, veiligheid, thuiszittersaanpak, preventie, ...)
- 'kennis en kunde dossier' ontwikkelen op "wat werkt er nu echt"?
- facilitatoren op leren
- ...

**aan-
sluiten**

Aansluiten bij leervragen, zoals:

- hoe kunnen we zorg in onderwijstijd bekostigen?
- hoe kunnen we de resultaten onderwijs/zorg het beste monitoren in de regio
- wij zoeken een expert op cultuur- en gedragsverandering voor de hele organisatie
- hoe om te gaan met de privacyproblematiek
- voorbeelden van " budgetten hebben poreuze randen"
- hoe komen we van individuele naar groepsbekostiging?
- wat is er wettelijk mogelijk met de combinatie thuisonderwijs, schoolonderwijs en zorg?
- begeleiding bij het formuleren van de gezamenlijke outcome

monitoren

Monitoren op impact, wat helpt nu echt om de ontwikkelkansen van kinderen te vergroten?

- halfjaarlijks scan op resultaten en effecten op het niveau waar afspraken zijn gemaakt
  - aansluiten bij monitor NJI
  - aansluiten bij data uit landelijke en lokale monitoren, zoals GGD en JGZ
  - kwalitatieve metingen
  - ontwikkelen nieuwe indicatoren samen met praktijk, beleid en wetenschap
  - aansluiten op kamerbrieven onderwijs zorg, monitor zorg voor de jeugd, evaluatie passend onderwijs. ...

**andere
aanpakken**

samenwerken met allerlei andere aanpakken op doelen en in de uitvoering, om elkaar te versterken waar mogelijk en overlap te voorkomen.

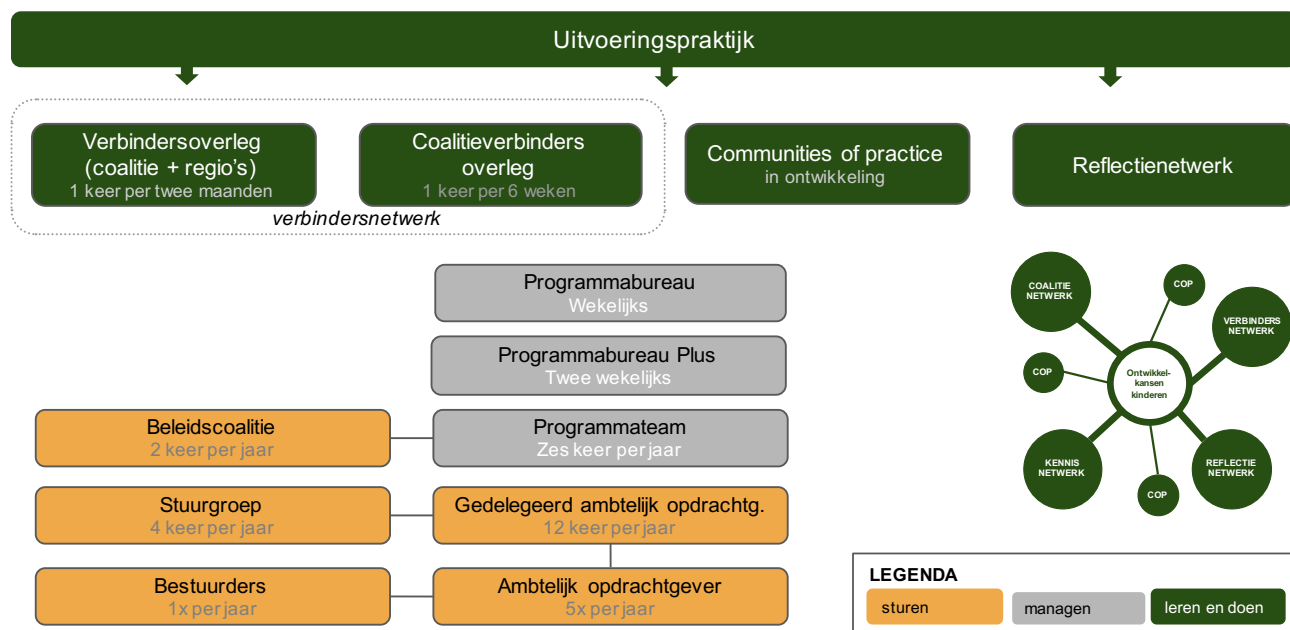
6 | Organisatie en middelen

6.1 Rollen en bezetting

Programmamanager voor Met Andere Ogen is Marijke Andeweg, zij is verantwoordelijk voor de inrichting, besturing en voortgang van het programma. De programmamanager heeft een faciliterend team (gezamenlijk: het programmabureau) voor de gewenste uitvoeringskracht.

Bestuurlijk ambassadeur voor Met Andere Ogen is René Peeters. Hij heeft een rol in het inspireren in de regio's en aanjagen van de beweging, contact onderhouden met bestuurders en bestuurlijke gremia, het agenderen van stelselzaken en tevens begeleider bij een van de Communities of Practice.

6.2 Organisatie- en overlegstructuur

De lokale uitvoeringspraktijk is onze basis en vertrekpunt. Om gezamenlijk te kunnen doen en leren fungeren de verbinders als belangrijke schakel en is er regelmatig ontmoeting en overleg tussen de verbinders. De Communities of Practice zijn erop gericht om thematisch te leren. Het programmateam, aangevuld met leden vanuit de stuurgroep, zal in een 'agenderingsoverleg' zorg dragen dat de juiste thema's op de juiste tafel terecht komen en de agendering te borgen.

6.3 Middelen

Dit programma heeft beschikt over financiële middelen voor de lerende aanpak en capacitaire inzet vanuit de coalitiepartners. Het programma heeft een looptijd van drie jaar waarvoor in totaal €1.900.000 beschikbaar is gesteld vanuit het ministerie VWS en ministerie van OCW. Het budget is bedoeld voor de uitvoering van het Bewegen, Leren en Agenderen en voor het inrichten van het programmabureau. Het programmabureau vindt haar thuisbasis bij de VNG in Den Haag en de PO-raad in Utrecht. Het programmabureau is een dag per week gehuisvest bij de VNG. Zij heeft zowel bij de VNG als bij de PO-raad de mogelijkheid om zalen te reserveren en te werken.

Onderwijs | Zorg | Jeugd
met andere
ogen

Aanpak Met Andere Ogen is geïnitieerd door de coalitie Onderwijs - Zorg - Jeugd.

www.aanpakmetandereogen.nl

E-mail: metandereogen@vng.nl

Ontwerp: Duncan Baumbach, Wit Communicatie

Illustratie: Marco v/d Kooij

Projectmanagement: Barbara Bulten

Content: programmaburo Met Andere Ogen

